

# Социјална функција Универзитетске библиотеке: на примеру радионица посвећених едукацији миграната и локалног грађанства

Василије Милновић  
Универзитет у Београду  
Универзитетска библиотека „Светозар Марковић“  
milnovic@unilib.rs  
ORCID 0000-0001-8336-7489

## Сажетак

У овом раду биће промишљана улога Универзитетске библиотеке „Светозар Марковић“ у контексту њених социјалних функција и конкретног пројекта усмереног ка друштву, проблемима и изазовима са којима се оно суочава. Као предлогак послужити ће пројекат који се тренутно имплементира: *Мигранти и локалне заједнице активно расту заједно за инклузивна друштва (МИЛАГРО)*, који финансира Европска унија. Евалуатори су дали изузетно високе оцене том предлогу управо због чињенице да се реализује у академским институцијама које искорачују из својих свакодневних делатности и отварају се ка актуелним друштвеним изазовима. Библиотеке, као централни пунктови будућег друштва знања, у том смислу, имају нарочито наглашену улогу. Ово се посебно односи на радне пакете конкретног пројекта, где долази до изражаја интердисциплинарни карактер библиотеке која може одговорити комплексним захтевима овог прегнућа. Пролазећи кроз седам радних пакета, биће сагледана и социјална функција библиотеке у данашњем технолошки условљеном друштвеном контексту.

**Кључне речи:** библиотека, социјалне функције, мигранти, локална заједница, дигитална писменост, друштво знања, Универзитетска библиотека „Светозар Марковић“

## Увод

Више пута указивано је на огроман значај библиотека у савременом друштву. Позиција централног информационог „хаба“ у оквиру друштва знања (*knowledge society*), предодређена је за – библиотеку. Универзитетска библиотека „Светозар Марковић“ (УБСМ) постала је покретач и иницијатор практичних обука међу српским библиотекама кроз пројекте који се фокусирају на унапређење вештина и знања коришћењем метода које подстичу машту, креативност и иновативно размишљање, али увек у вези са решавањем стварних животних проблема. У том смислу, УБСМ је путем пројекта истакла сопствену социјалну функцију, у контексту савременог друштва, па је отуда природно проистекла и иницијатива развијања и формирања једног који би се бавио реалним проблемима и изазовима друштва и поспесио међународну сарадњу.

Пројектом *Мигранти и локалне заједнице активно расту заједно за инклузивна друштва – МИЛАГРО (Migrants and Local communities Actively GROWing together for inclusive societies – MILAGRO<sup>1</sup>)*, УБСМ је успешно одговорила овом захтеву. То је уочила и Европска комисија и по-

<sup>1</sup> Универзитетска библиотека „Светозар Марковић“, *Migrants and Local communities Actively GROWing together for inclusive societies – MILAGRO*, преузето 6. 3. 2025, <https://milagroproject.eu/>.

тврдила финансирањем преко Европске извршне агенције за образовање и културу (*European Education and Culture Executive Agency*), под пројектним бројем 101147104, у оквиру CERV (*Citizens, Equality, Rights and Values*) програма.

Општи циљ МИЛАГРО пројекта је покретање активности, стварање алата и могућности за изградњу интеркултурног дијалога између локалног становништва и миграната, као и развој оних демократских компетенција које ће подразумевати позитивне и дуготрајне односе засноване на међусобном разумевању, поштовању и солидарности. У том смислу, активности пројекта обухватају: састанке у циљу развоја дигиталних и демократских компетенција, промишљање и преношење личних доживљаја (приповедање/*storytelling*), догађаје у којима ће локална и мигрантска заједница поделити своја искуства, организацију летњих кампова, дисеминацију, обуку интеркултурних медијатора и креирање међународног информационог извора (*observatory website*) о инклузивним заједницама. Заједнички именитељ свих активности пројекта МИЛАГРО јесте промоција и одрживост инклузивног и културно разноликог демократског друштва кроз солидарност, једнакост и толеранцију за сваког члана. У таквом контексту, разлике међу друштвеним и културним групама вреднују се и користе као предност да би се одговорило на друштвене изазове, а не као препрека. Неке активности спроводиће се на локалном нивоу, док ће друге бити реализоване заједничким напорима партнера, чиме ће се ојачати међународна сарадња и проширити развој интеркултурног дијалога. Истовремено, европска димензија у пројекту је наглашена, због чега је – као и због академске природе партнерства које искорачује ка друштвеним питањима и социјалним функцијама – апликација добила изненађујуће велики број поена приликом евалуације.

Партнери МИЛАГРО пројекта су: *Nuova Associazione Culturale Ulisse* (NACU) из Сијене (Италија; координатор пројекта), Универзитет из Утрехта (Холандија) и Универзитетска библиотека „Светозар Марковић“, а придружени је *SIS Intercultural Study Abroad*, такође из Сијене. Главна активност NACU је промовисање културне размене између житеља Сијене и оних који посећују град, а основни циљ да пружи могућности посетиоцима и грађанима да размене искуства и науче више једни о другима. Члан је Међународног центра за међукултурну размену и сарађује са локалним школама, великим волонтерским организацијама и другим јавним субјектима у Сијени. Ово је нарочито дошло до изражаја у пројектним сарадњама и едукацији миграната, што је у последњих неколико година њена главна активност, будући да се у Сијени налази велика пакистанска заједница. Исто важи и за *SIS Intercultural Study Abroad*, правно лице што ради са страним студентима који уче италијански језик, а у последње две године је ангажовано у раду са мигрантима. Када је реч о Универзитету из Утрехта, ради се о једном од најцењенијих европских универзитета, који је традиционално био увек високо котиран на Шангајској листи и другим сличним евалуацијама универзитета.

Структура пројекта је таква да сваки партнер има и мрежу локалних координатора, те су око УБСМ, окупљени: Канцеларија Повереника за заштиту равноправности Републике Србије, Црвени крст Србије, Универзитет у Београду, као и невладине организације „Атина“ из Београда и „Terraforming“ из Новог Сада.

## Миграциони токови у Европи

Тренутна ситуација миграционих токова ка Европи и питања везана за интеграцију и инклузију миграната унутар локалних заједница, чине хитном потребу да се обезбеде алати и могућности за оснаживање како локалног становништва, тако и странаца, да заједно расту и граде дуготрајне и позитивне односе засноване на међусобном разумевању, поштовању и солидарности. Они су на тест ставили институције и друштва европских земаља и несумњиво су изазвали ксенофобичне реакције и оживљавање дискриминације, нарочито ако се узме у обзир успон десничарских партија у неколико европских земаља. У скорије време и сукоб у Украјини принудио је многе људе да беже од рата и траже склониште у другим европским земљама.

Милновић В. „Социјална функција Универзитетске библиотеке: на примеру радионица посвећених едукацији миграната и локалног грађанства“, 72–78

С обзиром на специфичан географски положај, Италија и Србија имају посебну улогу у овим миграционим токовима који долазе из афричких земаља, са Блиског истока и из Централне Азије. Захватајући кључни део Средоземног мора, Италија представља капију у Европу за већину миграната. „Стратешки“ смештена на Западу Балкана у средини „балканске руте“, при томе кандидат за ЕУ, Србија је један од главних коридора за тзв. нерегуларне мигранте (као и оне регуларне), који покушавају да дођу до држава Уније.

Након рекордног броја долазака у ЕУ 2015, број ирегуларних миграната је стално опадао неколико година. Иако је већина миграната који пристижу мушког пола (96%), жене и целе породице такође стално долазе на Западни Балкан<sup>2</sup>. Међутим, од 2019. бројке су поново почеле да расту.

Европска комисија је 5. децембра 2022. представила акциони план ЕУ за Западни Балкан<sup>3</sup>. Он идентификује низ оперативних мера за јачање партнерства са државама Западног Балкана, у светлу јединственог статуса са перспективом приступања ЕУ и сталних напора да се ускладе са њеним стандардима, као и кључне акције које треба предузети унутар Уније.

Примера ради, још 2022, према проценама Центра за заштиту и помоћ тражиоцима азила у Србији, дневно је у земљу улазило између 150 и 250 миграната из Бугарске и Северне Македоније, као и преко Косова. Највећи број избеглица у Србији и даље је из Сирије и Авганистана, а долазе и из Марока, Бурундија, Ирана, Пакистана, Ирака и других земаља.<sup>4</sup> Иако је, када је Србија у питању, највећи број миграната из Азије мушког пола, када је реч о избеглицама из Украјине, уочен је значајан проценат женске популације.

Нажалост, не може се још увек говорити о одрживој интеграцији избеглица у Србији. Мигранти из Азије тренутно су „остављени у вакууму“. Они немају осмишљене активности у прихватним центрима и веома их је тешко организовати у групе за рад. Већина њих има основно образовање, а мањина је започела процес интеграције (углавном боље образовани). Ситуација је потпуно другачија када је реч о избеглицама из Украјине, које се брзо интегришу и углавном поседују неопходна знања и вештине које им у томе помажу. Када су у питању избеглице из Азије, врло мали број људи има могућност да поднесе захтев за азил, а само неколико десетина успе и да га добије (30 у 2022, а шест особа до јуна 2023). При томе, људи који траже азил у Србији могу да раде тек након девет месеци од подношења захтева. Избеглице имају такође проблема са плаћањем боравка у приватном смештају, добијањем радних дозвола, које покривају основне животне потребе, или здравствене заштите у локалним домовима здравља, успостављањем социјалних контаката и интеграцијом у локалној заједници.

Имајући то у виду, у Србији постоји потреба за појачаним радом са мигрантском популацијом, без обзира на то да ли су то појединци у транзиту (већина) или они који су одлучили да почну нови живот у Србији (мањина). Такође, неопходно је радити са локалним заинтересованим странама, од којих већина није нужно спремна за интеграцију миграната у редовне процесе.

УБСМ, као централна академска библиотека у Србији, не може променити политику према мигрантима, али може детаљно истражити однос локалне заједнице према њима. Има много позитивних примера и, с тим у вези, требало би креирати адекватне радионице и програме са партнерима за заједнички рад са припадницима мигрантске и локалне заједнице. Примера ради, оно што је неопходно за мигрантску популацију је информатичка и дигитална писменост, у чему УБСМ има велико искуство. Академске библиотеке су и иначе места где корисници

<sup>2</sup> IOM UN Migration, *Migrant Mobility Situation Report, The Western Balkans*, January 2024, preuzeto 19. 3. 2025, file:///C:/Users/User/Downloads/DTM\_WB\_Migrant%20Mobility%20Situation%20Report%20Western%20Balkans\_2024\_01\_January.pdf.

<sup>3</sup> EU Action Plan on the Western Balkans, preuzeto 19. 3. 2025, [https://home-affairs.ec.europa.eu/eu-action-plan-western-balkans\\_en](https://home-affairs.ec.europa.eu/eu-action-plan-western-balkans_en).

<sup>4</sup> Комесаријат за избеглице и миграције Републике Србије, *Миграциони профил Републике Србије*, preuzeto 19. 3. 2025, <https://kirs.gov.rs/cir/migracije/migracioni-profil-republike-srbije>.

откривају нове информације и где се развијају вештине информационе писмености.<sup>5</sup> Такође, УБСМ ће спровести сложеније радионице о европским интеграцијама, демократским компетенцијама и грађанским правима, јер су библиотеке такође и моћни инструменти цивилног друштва. У овим активностима УБСМ ослониће се на своје локалне партнере и координисати све акције.

## Радни пакети

Структура читавог пројекта подељена је у седам радних пакета (*work packages*).

*Сензибилизација локалних грађана и институција с једне стране и мигрантске заједнице с друге и транснационално покрећање пројекта* (WP1). Циљ овог пакета је ширење свести о проблему и сензибилизација локалне заједнице, локалних институција и миграната у циљу промовисања демократије и интеркултуралног дијалога и покретања пројекта на транснационалном нивоу. Његова суштина може се свести на три тачке: представљање пројекта МИЛАГРО, његових циљева и активности представницима локалне заједнице; подстицање ангажовања локалне заједнице и институција и залагање за неопходност оснаживања миграната и избеглица.

*Локалне скупштине* (WP2) претпостављају формирање у сарадњи са свим локалним институцијама за подршку, са идејом да буду сазиване на свака три месеца током читавог трајања пројекта (укупно осам пута). Њихови задаци су: укључивање локалне заједнице у планирање, организацију и реализацију пројектних активности; праћење и евалуација пројектне активности и примање коментара и сугестија за побољшање имплементације и ангажовање чланова локалних заједница у планирању, реализацији и праћењу пројекта.

Намера пројектног тима је да се ове локалне скупштине организују међу различитим циљним групама, па је тако прва одржана у УБСМ међу локалним партнерима, наредна међу докторандима различитих универзитета у Републици Србији, следећа ће бити међу библиотекарима, потом следе просветни радници, страни студенти на домаћим универзитетима, спортски радници, студенти и старији ученици. Суштина је у томе да се пројекат промовише међу различитим циљним групама локалног становништва. Наравно, предност је уколико свакој локалној скупштини присуствује и неколико представника мигрантске популације.

*Грађанско васпитање – оснаживање циљних група са демократским компетенцијама и дигиталним грађанством* (WP3). Када је реч о овом радном пакету, он се састоји од низа активности и радионица посвећених едукацијама и обукама. Усмерен је на стварање могућности да циљне групе стичу нова знања и компетенције, а посебно на упознавање избеглица, тражилаца азила и миграната са стубовима демократског друштва и дигиталног окружења; пружање оптималног пакета дигиталних компетенција за свакодневне изазове; омогућавање увођења у информатичку писменост и припрема за интеграцију у систем образовања; обуку миграната који би желели да постану референтне особе за своју заједницу и функционишу у локалу као посредници и фасилитатори инклузије и постављања темеља за одрживост пројекта. До сада су у оквиру WP3 одржане три радионице.

Прву под називом „Појам и облици дискриминације“ у УБСМ реализовао је локални партнер пројекта – Канцеларија Повереника за заштиту равноправности Републике Србије. Предавачи су били људи са великим искуством у пракси и то је, према усменим изјавама и питањима на крају радионице, значило свим учесницима. У првом делу 32 присутних – које су чинили и представници миграната (из Нигерије, Камеруна, Конга и Ирана) и локални грађани – били су подељени у три групе и свака је имала задатак да напише концепт идеалне државе, наглашавајући она људска права која су им била посебно важна. На основу резултата концепта,

<sup>5</sup> Julien Heidi et al., "Survey of Information Literacy Instructional Practices in US Academic Libraries", *College & Research Libraries* 79 (2) (2017): 179–199.

Милновић В. „Социјална функција Универзитетске библиотеке: на примеру радионица посвећених едукацији миграната и локалног грађанства“, 72–78

креирано је предавање на којем су, осим 30 основних људских права, посебно истакнута она која су учесници мапирали као важна. Такође, размењена су искуства из праксе Канцеларије повереника и на крају радионице предложени су одређени одговори на конкретна питања учесника.

Наредну је у својим просторијама реализовала УБСМ као део својих редовних активности, у сарадњи са локалним партнером НВО „Атина“, која ради са мигрантима. Предавач је била др Драгана Столић, а учесници су били из Турске, Сијера Леонеа, Бурундија, Камеруна и Ирака (укупно 22). Радионица је одржана у електронској учионици УБСМ, где су сви присутни имали свој рачунар.

На самом почетку, утврђено је да учесници немају основне компетенције дигиталне писмености, презентован им је њен значај и указано на неопходност пажљивог коришћења дигиталних алата. Током радионице већина их је креирала своје *Google* налоге и имејл адресе и послала прве мејлове. Полазници су на крају радионице истакли да би волели да наставе са оваквим видом обуке, да им много значи и да следећа буде посвећена *Word*-у и *Excel*-у. Иако то у почетку није планирано, УБСМ ће са локалним партнерима разговарати о могућности њеног наставка, јер је интересовање за садржај било очигледно.

Трећу радионицу „Облици родно заснованог насиља и права жена“ реализовао је локални партнер пројекта – НВО „Атина“. Њена специфичност била је у томе што је први пут у оквиру МИЛАГРО била измештена ван Београда и одржана у Транзитном прихватном центру у Бујановцу, на крајњем југу Србије, односно – на самој балканској рути. Предавачи су били са великим искуством у пракси и то је, према усменим изјавама, највише значило учесницима, будући да су у највећем броју то биле жене из Авганистана и Сирије (њих 15). У првом делу присутни су едуковани о различитим облицима насиља над женама и искуствима из рада НВО „Атина“, а потом је одржан радионички део.

Наредне две радионице реализоваће Црвени крст Србије.

„*Пушеви живота*“: *серија радионица* (WP4) намењена је размени прича и искустава како би се побољшала емпатија између циљних група, смањили стереотипи и нагласила неопходност поштовања основних људских права. Низом радионица циљаће се на пружање директне и јединствене прилике да се „исприча и чује лична прича“ и на блиско упознавање са претходним искуствима избеглица; креирање интелектуалних и емоционалних, објективних и субјективних приступа личним индивидуалним кризама и искуствима.

Овај радни пакет замишљен је као могућност сучељавања избеглица са простора бивше Југославије са мигрантима који се тренутно налазе на територији Републике Србије. Иако су контексти њиховог избеглиштва потпуно различити, онај основни хумани и људски ниво искуства заједнички је и плодно је тло за разговор, препознавање и размену мисли, али и потенцијално залечивање заједничких трауматских искустава. Прва радионица, „Биће све у реду – искуства избеглица из Србије“, биће одржана у априлу, а за њу ће бити задужена НВО „*Ter-forming*“ из Новог Сада. Друга „Прошле миграције под плавим светлима луминисценције“ планирана је за мај.

„*Летњи камп – њосстицање инштеркултуралној дијалога између локалне заједнице и миграната*“ (WP5) биће одржан на три партнерске локације (Сијена, Београд, Утрехт). Све акције предвиђене овим радним пакетом имају за циљ стварање одговарајућег окружења за међуљудске и интеркултуралне везе; стварање атмосфере за размену личних сазнања, детаља из свакодневног живота и обичаја; подстицање позитивних емоција кроз креативне активности и спортске догађаје и стварање могућности за дељење емоција и личних тешких искустава као пут за лечење трауме.

Када је реч о кампу у Србији, на пример, поред радионице из WP4, која ће бити одржана у кампу, биће организована и једна крикет утакмица у сарадњи са Крикет федерацијом Србије, уз учешће припадника мигрантске популације. Наиме, у земљама из којих долазе мигранти, традиција ове игре је дуга и значајна, па ће ово бити права прилика да се уз једну целодневну



активност (утакмице свакако трају цео дан), у релаксираној атмосфери, уз учешће локалног грађанства и дипломатског кора, поприча о озбиљним темама које овај пројекат подразумева. Ова активност биће спроведена крајем јуна, а место одржавања биће крикет терен у Борчи, односно оближњи хотел где ће сви учесници бити смештени.

Дисеминација/промоција (WP6) је техничког карактера и подразумева се у пројектима као што је овај. Догађај – који је вишеструко лоциран у партнерским земљама, као и у ЕУ и ширем међународном контексту – намењен је ширењу и дељењу пројектних искустава, резултата, података и добрих пракси са локалном заједницом и заинтересованим странама на локалном, националном и међународном нивоу, путем стручних скупова, конференција, јавних наступа, дељења информација путем електронских и штампаних медија, друштвених мрежа и веб-странице пројекта. Суштина овог пакета јесте повећање видљивости одређених фаза или пројекта у целини. УБСМ је, у том смислу, задужена за креирање сајта целокупног пројекта, док су представници партнера одговорни за различите садржаје на друштвеним мрежама.

Онлајн опсерваторија о инклузивним заједницама (WP7) покренуће Опсерваторију о инклузивним друштвима<sup>6</sup>, која ће бити референтна тачка за све заинтересоване стране и дати информације и податке о акцијама које спровode удружења и институције на територијама земаља учесница пројекта у циљу промоције инклузивног и демократског друштва. Стога овај радни пакет има за циљ обезбеђивање наслеђа пројекта које може послужити свим заинтересованим странама, невезано за сам пројекат или његово трајање; формулисање посебних метода и алата за разумевање питања миграција и инклузије; пружање геовизуелне презентације стварног стања миграција; трајно и сигурно архивирање релевантних података и резултата пројекта; омогућавање потпуног онлајн приступа подацима, лаким за претрагу и коришћење.

У контексту концепта „паметних библиотека“, једна од њихових најзначајнијих функција јесте помоћ корисницима да пригрле технологију и избегну дигитално искључење. Ова функција нарочито долази до изражаја уколико се начини искорак ка друштвено угроженим групама којима поуздана и релевантна дигитална информација може бити од животне важности. Ово је у складу са уочљивом тенденцијом коришћења е-инфраструктуре и иновативних технологија као јасног показатеља напретка у области културног и националног локалног наслеђа, што води ка њиховој пуној интеграцији у концепт отворене и грађанске науке.<sup>7</sup>

Овај радни пакет заправо представља истинску одрживост (*sustainability*) овог пројекта. Геовизуелна мапа са свим релевантним информацијама везаним за три земље учеснице биће доступна и уређивана пет година након завршетка пакета на сајту пројекта.

## Закључак

Пројекат МИЛАГРО тренутно се налази у првој половини своје имплементације. Већ сада је више него уочљива његова корист, што јасно показују и веома посећене радионице. Оно што нарочито импонује јесте чињеница да их подједнако посећују и припадници мигрантске популације и локално грађанство. Тиме пројекат у потпуности оправдава постављене циљеве, који на најбољи начин долазе до изражаја кроз синтагму *growing together*. Управо заједнички рад са локалним становништвом и људима који су се нашли услед глобалних прилика у избеглиштву, њихов развој који су покренуле академске институције и посебно библиотеке као централна информациона чворишта будућег друштва знања, нарочито у контексту савремених геополитичких и друштвено-технолошких процеса на светском нивоу, јесте приоритетна активност институција које себе доживљавају као лидере научних и културних процеса једног

<sup>6</sup> Универзитетска библиотека „Светозар Марковић“, *Migrants and Local communities Actively GROWing together for inclusive societies – MILAGRO*, преузето 6. 3. 2025, <https://observatory.milagroproject.eu/>.

<sup>7</sup> Antonella Fresa, "Digital Cultural Heritage Roadmap for Preservation", *Journal of Humanities & Arts Computing: Journal of Digital Humanities* 8 (2014): 107–123, doi: 10.3366/jhac.2014.0102.

Милновић В. „Социјална функција Универзитетске библиотеке: на примеру радионица посвећених едукацији миграната и локалног грађанства“, 72–78

друштва. Библиотеке као најскромнији а најважнији део културног пејзажа Србије, кроз низ пројектних и свакодневних активности, својим деловањем потврђују. Пројекат МИЛАГРО је у том смислу нарочито важан за контекст универзитетских и генерално академских библиотека, које и саме морају препознати огроман социјални значај које имају у будућем друштву знања.

### Литература и извори:

1. EU Action Plan on the Western Balkans. Preuzeto 19. 3. 2025. [https://home-affairs.ec.europa.eu/eu-action-plan-western-balkans\\_en](https://home-affairs.ec.europa.eu/eu-action-plan-western-balkans_en).
2. Fresa, Antonella. "Digital Cultural Heritage Roadmap for Preservation". *Journal of Humanities & Arts Computing: Journal of Digital Humanities* 8 (2014): 107–123. doi: 10.3366/ijhac.2014.0102.
3. Heidi, Julien et al. "Survey of Information Literacy Instructional Practices in US Academic Libraries". *College & Research Libraries* 79 (2) (2017): 179–199.
4. IOM UN Migration. *Migrant Mobility Situation Report*. The Western Balkans, January 2024. Preuzeto 19. 3. 2025. file:///C:/Users/User/Downloads/DTM\_WB\_Migrant%20Mobility%20Situation%20Report%20Western%20Balkans\_2024\_01\_January.pdf.
5. Komesarijat za izbeglice i migracije Republike Srbije. *Migracioni profil Republike Srbije*. Preuzeto 19. 3. 2025. <https://kirs.gov.rs/cir/migracije/migracioni-profil-republike-srbije>.
6. Univerzitetska biblioteka „Svetozar Marković“. *Migrants and Local communities Actively GROwing together for inclusive societies – MILAGRO*. Preuzeto 6. 3. 2025. <https://milagroproject.eu/>.

## The Social Function of the University Library: the example of workshops for education of migrants and local citizens

### Abstract

This paper will consider the role of the library regarding its social functions and the necessary steps it takes from regular work to meet society and the problems and challenges it faces. The project currently being implemented at the University Library „Svetozar Marković”: Migrants and local communities actively growing together for inclusive societies (MILAGRO), funded by the European Union, will serve as a template. The proposal for this project received extremely high marks from the evaluators precisely because it concerns academic institutions that step out of their everyday curricula and tackle current social challenges. Libraries, as central points of the future knowledge society, have a particularly emphasized role in this regard. In the context of the work packages of a specific project, the interdisciplinary character of the library which can respond to the complex requirements of the project is particularly expressed. Going through 7 work packages, we will also consider the social function of the library in today's technologically constantly changing social context.

**Keywords:** library, social functions, migrants, local community, digital literacy, knowledge society

Примљено: 25. фебруара 2025.  
Исправке рукописа: 29. марта 2025.  
Прихваћено за објављивање: 3. априла 2025.